

prima instanță - (Judecătoria Botanica, mun. Chișinău) V. Holban
instanța de apel - (Curtea de Apel Chișinău) N. Budăi, V. Efros, I. Muruianu

ÎNCHEIERE

14 septembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului,
judecători

Ala Cobăneanu
Galina Stratulat
Dumitru Mardari

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de avocatul Oleg Bondarenco în interesele lui Tudor Popa și Emilia Popa,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Întreprinderii de stat „Cadastru” împotriva lui Tudor Popa și Emilia Popa, intervenient accesoriu Andrei Belîi, cu privire la rectificarea înscrierii din Registrul bunurilor imobile,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 03 martie 2016, prin care a fost respins apelul declarat de către Tudor Popa și Emilia Popa și menținută hotărârea Judecătoria Botanica, municipiul Chișinău din 13 octombrie 2015, precum și, împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 03 martie 2016, prin care s-a respins propunerea de recuzare a judecătorului Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 27 noiembrie 2014, ÎS „Cadastru” a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva lui Tudor Popa și Emilia Popa, intervenient accesoriu Andrei Belîi, prin care a solicitat constatarea erorii admise de OCT Chișinău, filiala ÎS „Cadastru”, la 24 septembrie 2004 prin înregistrarea dreptului de proprietate al lui Tudor Popa și Emilia Popa, asupra cotei-părți în mărime de 1/3 din construcția cu nr. cadastral 0100117.171.01, în temeiul contractului de vânzare-cumpărare nr. 10-214 din 04 aprilie 1994 și dispunerea radierii dreptului de proprietate al lui Tudor Popa și Emilia Popa asupra cotei-părți în mărime de 1/3 din construcția cu nr. cadastral 0100117.171.01, cu existența notării sechestrului aplicat în temeiul încheierii Judecătoria Botanica nr. 2-1322/11 din 15 iunie 2011.

În motivarea acțiunii a indicat că în urma adresării titularului de drepturi, Andrei Belîi prin intermediul reprezentantului Anatolie Rusu, și examinării informației referitor la bunul imobil cu nr. cadastral 0100117.171.01 amplasat în mun. Chișinău, șos. Muncești, 227/a și la bunul imobil cu nr. cadastral 0100117.171.02 amplasat în mun. Chișinău, șos. Muncești, 227/1, s-a constatat că în Registrul bunurilor imobile, referitor la bunul imobil cu nr. cadastral 0100117.171.01, s-a admis o greșală care nu are caracter tehnic și lezează drepturile și interesele titularului Andrei Belîi.

Menționează că greșeala enunțată constă în intabularea eronată a dreptului de proprietate al lui Tudor Popa în coproprietate cu Emilia Popa, asupra cotei-părți în mărime de 1/3 din construcția cu nr. cadastral 0100117.171.01.

Cu referire la prevederile art. 38 alin. (1) și (3) din Legea cadastrului bunurilor imobile nr. 1543-XIII din 25 februarie 1998, indică că greșeala sus-enunțată, admisă de OCT Chișinău, poate fi corectată în baza deciziei registratorului doar cu consimțământul în scris al lui Tudor Popa și Emilia Popa sau în temeiul hotărârii judecătorești irevocabile.

Așa, prin cererea prealabilă nr. 01-35/11490 din 03 octombrie 2014, ÎS „Cadastru” a solicitat lui Tudor Popa și Emilia Popa acordul în vederea rectificării dreptului de proprietate asupra cotei-părți în mărime de 1/3 din construcția cu nr. cadastral 0100117.171.01 amplasată în mun. Chișinău, șos. Muncești, 227/a, însă, prin răspunsul la cererea înaintată, Tudor Popa și Emilia Popa au refuzat, invocând totodată și încălcarea termenului general de prescripție.

Prin urmare, afirmă că în cazul dat, corectarea greșelii poate fi efectuată doar în temeiul hotărârii judecătorești.

Întru susținerea celor invocate, explică că, proprietarul primar al bunului imobil - casa de locuit din mun. Chișinău, șos. Muncești, 227/a, a fost Maria Vasilița (Golovina) în temeiul deciziei nr. 14/8-10 din 19 decembrie 1987, înregistrată în BIT la 20 ianuarie 1988 cu cota-parte 1.0.

Conform inventarierii primare din 06 octombrie 1964, componența bunului imobil era: lit. A, A1, veranda lit. a, suprafața totală interioară 32,5 m², suprafața locativă 21,2 m², volumul 116 m³, materialul pereților fiind de paiantă, cu construcții accesorii: șura nr. 1,3.

Susține că în anul 1994, prin contractul de vânzare-cumpărare nr. 10-214 din 04 aprilie 1994, proprietara, Maria Golovina, a înstrăinat 1/3 cotă-parte din bunul imobil sus-menționat lui Tudor Popa, ceea ce constituia: coridorul nr. 1 de 6,0 m² și bucătăria nr. 2 de 9,3 m² și 1/2 cotă-parte din veranda lit. A.

Conform contractului de înstrăinare, bunul imobil este descris conform caracteristicilor sus-menționate.

Deci, la 04 aprilie 1994, proprietar asupra 2/3 cotă-parte din bunul imobil sus-descriș era Maria Golovina, iar asupra 1/3 cotă-parte era Tudor Popa.

Menționează că conform deciziei Consiliului orășenesc Chișinău nr. 21/12-3 din 28 iulie 1994, lui Tudor Popa i-a fost autorizată demolarea casei vechi din str. Muncești, 227/a și construirea unei case noi, fără a se face referire la cota-parte asupra căreia se referă prevederile actului dat.

Ulterior, la 01 martie 1999, Maria Golovina a solicitat inventarierea primară a bunului imobil nou construit prin comanda nr. 12020, cu eliberarea Certificatului despre rezultatele inspectării casei nr. 12020 din 30 aprilie 1999 și a copiilor planurilor pentru prezentarea documentației de recepție a bunului imobil nou construit, organelor competente.

Indică că în rezultatul inspectării s-a constatat că, casa veche lit. A, a fost demolată și construită casa nouă, care la fel este notată cu lit. A, având caracteristicile după cum urmează: suprafața totală interioară de 30,6 m², suprafața locativă 21,3 m² și volumul 133 m³, suprafața la sol de 42,3 m², materialul pereților fiind de piatră.

La 20 iulie 2000, în temeiul deciziei Consiliului municipal Chișinău nr. 14/44-2 din 27 iunie 2000 și contractului de vânzare-cumpărare nr. 10-214 din 04 aprilie 1994, după Maria Golovina, în Registrul bunurilor imobile, a fost înregistrată casa de locuit nouă cu nr. cadastral 0100117.171.01.

Reține că necățind la faptul că decizia Consiliului municipal Chișinău nr. 14/44-2 din 27 iunie 2000 nu stabilește cota-parte de 2/3 a Mariei Golovina asupra bunului imobil nou construit, registratorul a indicat eronat această cotă, analogic cotei-părți din bunul imobil demolat și înregistrat anterior în baza contractului de vânzare-cumpărare nr. 10-214 din 04 aprilie 1994.

Mai indică că la 16 mai 2003, prin comanda nr. 8752A, Tudor Popa a cerut efectuarea lucrărilor de inventariere, cu prezentarea actelor necesare pentru darea în exploatare a construcției noi lit. B.

La fel, până la darea în exploatare a casei de locuit lit. B, prin cererea nr. 57832 din 24 septembrie 2004 și în temeiul contractului de vânzare-cumpărare nr. 10-214 din 04 aprilie 1994, Tudor Popa a solicitat înregistrarea dreptului de proprietate asupra 1/3 cotă-parte din bunul imobil demolat în anul 1999 lit. A.

Astfel, remarcă reclamantul că OCT Chișinău a efectuat eronat înscrierea dreptului de proprietate a lui Tudor Popa asupra casei de locuit noi lit. A, fără nici un temei juridic, în baza contractului de vânzare-cumpărare nr. 10-214 din 04 aprilie 1994.

Ulterior, la 24 martie 2008, prin cererea nr. 0100/08/21795, Tudor Popa a solicitat înregistrarea dreptului de proprietate deja asupra bunului imobil nou construit, lit. B, în baza procesului-verbal de recepție finală nr. 947-i din 30 noiembrie 2005.

Consideră reclamantul că Tudor Popa și Emilia Popa au dobândit cu re-credință dreptul de proprietate asupra cotei-părți în mărime de 1/3 din construcția cu nr. cadastral 0100117.171.01, iar în conformitate cu prevederile art. 506 alin. (1) Codul civil, acțiunea în rectificarea este imprescriptibilă față de ei.

Prin hotărârea Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 13 octombrie 2015 s-a admis parțial acțiunea.

S-a radiat dreptul de proprietate a lui Tudor Popa și Emilia Popa asupra cotei-părți în mărime de 1/3 din construcția cu nr. cadastral 0100117.171.01.

În rest, acțiunea s-a respins ca neîntemeiată.

Ne fiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 12 noiembrie 2015, Tudor Popa și Emilia Popa au contestat-o cu apel.

În ședința de judecată din 03 martie 2016, avocatul Oleg Bondarenco în interesele lui Tudor Popa și Emilia Popa a înaintat cerere de recuzare a judecătorului Curții de Apel Chișinău.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 03 martie 2016 s-a respins propunerea de recuzare a judecătorului Curții de Apel Chișinău, ca neîntemeiată, cauza fiind transmisă pentru examinare în aceeași componentă.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 03 martie 2016 a fost respins apelul declarat de către Tudor Popa și Emilia Popa și menținută hotărârea Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 13 octombrie 2015.

La 03 mai 2016 avocatul Oleg Bondarenco în interesele lui Tudor Popa și Emilia Popa a declarat recurs, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii Curții

de Apel Chișinău din 03 martie 2016, deciziei Curții de Apel Chișinău din 03 martie 2016 și a hotărârii Judecătorei Botanica, mun. Chișinău din 13 octombrie 2015, cu adoptarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii ca fiind neîntemeiată.

Totodată, a solicitat și încasarea din contul ÎS „Cadastru” a cheltuielilor de judecată suportate în instanța de apel și instanța de recurs în mărime de 342,50 lei cu titlu de taxă de stat și 5 000 lei cheltuieli pentru asistență juridică.

În motivarea recursului, avocatul Oleg Bondarenco în interesele lui Tudor Popa și Emilia Popa a exprimat dezacordul cu decizia și încheierea instanței de apel, considerându-le neîntemeiate, contrare legii și pasibile de a fi casate.

Recurenții și-au întemeiat pretențiile invocate în recurs prin prisma prevederilor art. 432 alin. (2) lit. b) și c), alin. (3) lit. a) și alin. (4) Codul de procedură civilă.

În acest sens, invocă încălcarea de către instanța de apel a normelor de drept procedural prin judecarea cauzei de către un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei, fiind afectată condiția de imparțialitate.

Totodată, susține că încălcarea normelor de drept material s-a manifestat prin concluzionarea eronată de către prima instanță și instanța de apel în ceea ce privește pretinsa existență a problemei abordate în acțiunea înaintată deopotrivă cu pretinsa existență a interesului și dreptului procesual al intimatului de a înainta o astfel de acțiune, pretinsa afectare a drepturilor și intereselor legale ale intervenientului accesoriu, precum și, pretinsul drept al intimatului de a înainta acțiune în rectificare în temeiul art. 504-506 Codul civil.

Consideră că hotărârea primei instanțe și decizia instanței de apel, reprezintă o imixtiune abuzivă a autorităților statale, judecătorești asupra dreptului fundamental și constituțional de proprietate al recurenților asupra bunului imobil în litigiu, garantat de art. 1 protocolul 1 al Convenției Europene a Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale.

Prin referința din 23 iunie 2016, intimatul ÎS „Cadastru”, reprezentat de Nadejda Crăciun, a indicat că recursul declarat de avocatul Oleg Bondarenco în interesele lui Tudor Popa și Emilia Popa este neîntemeiat și nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă.

Prin referința din 29 iulie 2016, Andrei Belîi, reprezentat de avocatul Ion Arhiliuc, a indicat că recursul este neîntemeiat și urmează a fi declarat inadmisibil.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Având în vedere că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa participanților la proces la 25 martie 2016 (vol. I f.d. 239), recursul depus de avocatul Oleg Bondarenco în interesele lui Tudor Popa și Emilia Popa la 03 mai 2016 se consideră declarat în termen.

Analizând modul în care recurenții Tudor Popa și Emilia Popa reprezentați de avocatul Oleg Bondarencu și-au exercitat dreptul la recurs, fără a se expune cu referire la legalitatea deciziei instanței de apel atacate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele motive.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă.

Astfel, analizând argumentele recursului prin prisma existenței temeiurilor de declarare a recursului, Colegiul constată că acestea nu se încadrează în limitele stabilite de norma precitată, instanța de apel aplicând corect normele de drept material și de drept procedural.

Subsecvent, în conformitate cu art. 433 lit. a) Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației, în viziunea recurentului, fără a indica un temei prevăzut de art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă, sunt inadmisibile din considerentele că nu se încadrează în prevederile art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă și nu constituie temei de casare a deciziei, deoarece recursul exercitat are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei dar nu și temeinicia în fapt.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și jurisprudența CEDO, conform căreia recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posedă puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, însă motivele recursului invocat în speță sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat în mod corespunzător.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Totodată, Colegiul reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs. Prin prisma art. 432 alin. (4) Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite la art. 130 Codul de procedură civilă. Din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

Cu referire la argumentul recurenților privind aplicarea eronată de către instanța de apel a normelor de drept material, colegiul menționează că în cererea de recurs nu se indică prin ce s-a manifestat aplicarea eronată a normelor de drept material și din care circumstanțe aceasta rezultă. Colegiul reține că acesta argument al recurenților

poartă un caracter declarativ, nefiind posibilă determinarea aspectului de legalitate al deciziei instanței de apel ce urmează a fi supus controlului judiciar.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de către avocatul Oleg Bondarenco în interesele lui Tudor Popa și Emilia Popa nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

Cu privire la încheierea Curții de Apel Chișinău din 03 martie 2016, prin care s-a respins propunerea de recuzare a judecătorului Curții de Apel Chișinău, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

În conformitate cu art. 426 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se depune și se examinează în modul stabilit de prezentul capitol, cu excepțiile stabilite de prezenta secțiune.

În conformitate cu art. 429 alin. (2) și (3) Codul de procedură civilă, încheierile date în apel pot fi atacate cu recurs numai o dată cu decizia, cu excepția cazurilor când, potrivit legii, pot fi atacate separat cu recurs și când încheierea face imposibilă desfășurarea de mai departe a procesului. Recursul împotriva deciziei se consideră declarat și împotriva încheierilor, chiar dacă acestea au fost emise după pronunțarea hotărârii atacate cu recurs.

Astfel, Colegiul reține că potrivit normelor de drept citate supra, încheierea prin care instanța s-a pronunțat asupra cererii de recuzare este susceptibilă de a fi atacată doar odată cu fondul deciziei, pe când, la caz, recursul declarat de către avocatul Oleg Bondarenco în interesele lui Tudor Popa și Emilia Popa împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 03 martie 2016, se declară inadmisibil, respectiv Completul, verificând legalitatea deciziei din 03 martie 2016, reține că întemeiat a fost respinsă declarația de recuzare, din motivul lipsei temeiurilor de recuzare a judecătorului.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de avocatul Oleg Bondarenco în interesele lui Tudor Popa și Emilia Popa se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,

Ala Cobăneanu

judecători

Galina Stratulat

Dumitru Mardari